

Sygn. akt I PZ 24/10

POSTANOWIENIE

Dnia 5 października 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Teresa Flemming-Kulesza (przewodniczący,
sprawozdawca)

SSN Beata Gudowska

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z powództwa G. P.

przeciwko Prokuraturze Okręgowej o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 5 października 2010 r.,

zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i

Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 6 maja 2010 r.,

uchyla zaskarżone postanowienie w przedmiocie kosztów postępowania zawarte w wyroku Sądu Okręgowego z 6 maja 2010 r. i zasądza od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 386 (trzysta osiemdziesiąt sześć) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania w obu instancjach.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 6 maja 2010 r. zmienił zaskarżony przez pozwaną Prokuraturę Okręgową wyrok Sądu Rejonowego z dnia 25 czerwca 2009 r. w ten sposób, że oddalił powództwo G. P. o wynagrodzenie i zasądził od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 1.350 zł tytułem kosztów postępowania w obu instancjach.

Powód wniósł zażalenie na postanowienie w przedmiocie kosztów procesu zawarte w wyroku Sądu Okręgowego i zarzucając naruszenie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 102 k.p.c., domagał się zmiany tego postanowienia przez nieobciążanie go kosztami procesu, bądź obciążenie go tymi kosztami w znacznie mniejszej części.

W uzasadnieniu zażalenia powód powołał się na to, że dochodził roszczeń ze stosunku pracy wspólnie z sześcioma innymi zatrudnionymi na tej samej podstawie powodami; a sprawy z niewiadomego powodu zostały przez Sąd pierwszej instancji rozdzielone do odrębnych postępowań.

Stronę pozwaną w każdej z tych spraw reprezentował ten sam radca prawny, którego rzeczywisty nakład pracy wiązał się z przygotowaniem siedmiu jednobrzmiących zestawów pism procesowych.

Powód dążył do polubownego załatwienia sprawy przez cały czas trwania postępowania działał w przekonaniu o słuszności swego roszczenia, w czym utwierdziły go wydane w analogicznej sytuacji faktycznej i prawnej prawomocne orzeczenia Sądu Okręgowego w K. z dnia 15 stycznia 2009 r. Powód najdotkliwiej odczuł okresowe obniżenie wynagrodzenia w konsekwencji musi ponosić dwukrotnie wyższe koszty postępowania w porównaniu z tymi powodami którzy dochodzili niższych roszczeń, co wskazuje na brak sprawiedliwości wewnątrz orzeczeń wydanych w takim samym stanie faktycznym i prawnym.

Sprawa miała charakter precedensowy, w świetle stanowiska Sądu drugiej instancji wymagała rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego przez Sąd Najwyższy.

Zdaniem żalącego się, powyższe okoliczności przemawiają, za tym, że w sprawie występuje szczególnie uzasadniony wypadek w rozumieniu art. 102 k.p.c. pozwalający na miarkowanie kosztów zastępstwa procesowego strony pozwanej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 102 k.p.c., w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Przepis wyraża zasadę słuszności w orzekaniu o kosztach, stanowiącą odstępstwo od zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Jako rozwiązanie szczególne, nie podlega wykładni rozszerzającej, sam jednak nie konkretyzuje pojęcia „wypadków szczególnie uzasadnionych”, pozostawiając ich kwalifikację, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy, sądowi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 1973 r., II CZ 210/73, LEX nr 7366 i z 11 lutego 2010 r., I CZ 112/09, LEX nr 564753). Do okoliczności branych pod uwagę przez sąd przy ocenie przesłanek zastosowania dyspozycji omawianego przepisu zaliczyć można, między innymi te, które związane z samym przebiegiem postępowania, precedensowym charakterem rozpoznawanej sprawy (por. wyrok SN z dnia 29 sierpnia 1973 r., I PR 188/73, PUG 1973, nr 12, s. 413); subiektywnym przekonaniem powoda o zasadności swego roszczenia (por. wyrok SN z dnia 20 grudnia 1979 r., III PR 78/79, OSP 1980, z. 11, poz. 196), popartym sumiennym i właściwym postępowaniem w sporze sądowym (por. postanowienie SN z dnia 5 sierpnia 1981 r., II CZ 98/81, OSNC 1982, nr 2-3, poz. 36).

W kontekście powyższych rozważań należy podkreślić, że w przedmiotowej sprawie do Sądu Rejonowego wystąpiło siedmiu powodów na zasadzie współuczestnictwa formalnego. Zatem była to jedna sprawa i choć w charakterze powodów występowało kilka osób dochodzących łącznie 30.371,23 zł. Zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c., w procesie cywilnym występują dwie podstawowe zasady rozstrzygnięcia o kosztach procesu - zasada odpowiedzialności za wynik procesu oraz zasada kosztów niezbędnych i celowych. Do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez pełnomocnika należy zaliczyć wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata (radcy prawnego) (art. 98 § 3 k.p.c.). Stosownie do § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1349 ze zm., dalej jako rozporządzenie), stawki

minimalne ustala się według kryterium wartości przedmiotu sprawy lub rodzaju sprawy. Tym samym wysokość wynagrodzenia pełnomocnika jest w pierwszej kolejności powiązana z wartością przedmiotu sprawy (przy roszczeniu majątkowym). Zgodnie z art. 105 § 1 k.p.c. współuczestnicy sporu zwracają koszty procesu w częściach równych, w przepisie tym chodzi o stronę przegrywającą spór. Należy uznać, że jeżeli przegrywającą jest strona powodowa, w charakterze której występuje kilka osób, koszty zastępstwa procesowego strony pozwanej reprezentowanej przez radcę prawnego wyrażają się jednym wynagrodzeniem, a nie jego wielokrotnością. Skoro bowiem nakład pracy pełnomocnika przy reprezentowaniu strony pozwanej w siedmiu sprawach jest jedynie nieco większy niż gdyby toczyło się jedno postępowanie (konieczność uczestnictwa w większej ilości posiedzeń), to względy słuszności sprzeciwiają się zasądzeniu na jego rzecz wynagrodzenia wyrażonego stawką minimalną przewidzianą przepisami dla wartości przedmiotu sporu w każdej z tych spraw.

W ocenie Sądu Najwyższego uznać należało, że w sprawie zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek, o jakim mowa w art. 102 k.p.c., dający podstawę do obciążenia powoda tylko częścią kosztów zastępstwa procesowego strony pozwanej, w wysokości 1/7 minimalnego wynagrodzenia przewidzianego dla sprawy której wartości przedmiotu sporu wynosi 30.371,23 zł - łącznie dochodzonej pierwotnie przez wszystkich powodów występujących w jednej sprawie, za obie instancje. Przy wartości przedmiotu sporu powyżej 10.000 zł do 50.000 zł stawka minimalna wynosi 2.400 zł (§ 6 pkt 5 rozporządzenia). W sprawie o wynagrodzenie za pracę stawką minimalną jest 75% stawki obliczonej na podstawie § 6 od wartości wynagrodzenia będącego przedmiotem sprawy (§ 11 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia), czyli przy wartości przedmiotu sporu w powyższych granicach, jest to kwota 1.800 zł. Za prowadzenie sprawy w postępowaniu apelacyjnym przed Sądem Okręgowym stawka minimalna wynosi 50% stawki minimalnej (§ 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia), a zatem dla potrzeb niniejszej sprawy jest to kwota 900 zł. Tym samym, koszty zastępstwa procesowego w przedmiotowej sprawie wynoszą 2.700 zł, z czego 1/7 stanowi kwotę 386 zł, której zasądzenie od powoda w miejsce kwoty 1.350 zł wynikającej z postanowienia zawartego w wyroku Sądu Okręgowego uzasadniają szczególne, wskazane wyżej, okoliczności tej sprawy.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy, uwzględniając zażalenie powoda, na podstawie art. 394¹ § 3 w związku z art. 398¹⁶ k.p.c. postanowił jak w sentencji.